

UZASADNIENIE DO WIELOLETNIEJ PROGNOZY FINANSOWEJ GMINY SICIENKO NA LATA 2013-2019

1. Wstęp

Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.) nałożyła na jednostki samorządu terytorialnego uchwalenie Wieloletniej prognozy finansowej (dalej –WPF). Wieloletnia prognoza finansowa ma na celu przeprowadzenie oceny sytuacji finansowej jednostki samorządu terytorialnego zarówno przez jej organy jak i innych zainteresowanych między innymi: jej mieszkańców, instytucje finansowe oraz organy nadzoru. WPF jest dokumentem zapewniającym wieloletnią perspektywę prognozowania finansowego. Winien on odzwierciedlać kierunki i plany rozwoju gminy. Tworzenie prognozy na poszczególnych etapach powinno być ściśle zintegrowane zarówno z realizowanymi zadaniami jak i zamierzeniami inwestycyjnymi na kolejne lata. Przyjęcie do realizacji poszczególnych inwestycji wiąże się z oszacowaniem możliwości finansowych gminy. W związku z tym przy konstruowaniu WPF najważniejszą kwestią są posiadane środki pochodzące ze zgromadzonych dochodów powiększonych o kwoty przychodów z tytułu nadwyżki budżetowej z poprzedniego roku i wolnych środków stanowiących jako nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym jednostki samorządu terytorialnego, wynikającej z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat poprzednich. Środki te pierwszej kolejności winny być rozdysponowane na wydatki bieżące oraz spłatę i obsługę zaciągniętego długu. Pozostałe środki można przeznaczyć na realizację zadań inwestycyjnych.

Zgodnie z art. 227 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych WPF obejmuje co najmniej 4 lata budżetowe (dany rok i kolejne 3 lata), nie krócej jednak niż na okres, na jaki przyjęto limity wydatków na przedsięwzięcia wieloletnie. Ust. 2 powyższego artykułu nakłada natomiast obowiązek sporządzenia prognozy kwoty długu, stanowiącej element WPF na okres, na który zaciągnięto oraz planuje się zaciągnąć zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek, emisji papierów wartościowych, czy też umów wieloletnich. Gmina Sicienko posiada zaciągnięte zobowiązania z tytułu wieloletnich kredytów i pożyczek zaciągniętych na realizację zadań inwestycyjnych oraz sfinansowanie deficytu budżetowego w latach poprzednich na okres do 2019 roku.

2. Założenia makroekonomiczne

Dla potrzeb opracowania Wieloletniej prognozy finansowej Gminy Sicienko przyjęto wskaźniki makroekonomiczne określone w zaktualizowanych wytycznych Ministerstwa Finansów dotyczących założeń makroekonomicznych na potrzeby wieloletnich prognoz finansowych jednostek samorządu terytorialnego. Podstawowe wskaźniki przyjęte przy opracowaniu WPF Gminy Sicienko przedstawia poniższa tabela :

Tabela nr 1

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
PKB, dynamika realna	102,7	102,3	102,5	102,5	102,5	102,4	102,4
CPI – dynamika średnioroczna (wskaźnik inflacji)	102,5	102,3	102,5	102,5	103,9	103,8	103,5

Przyjęte dla potrzeb opracowania WPF Gminy Sicienko wskaźniki wzrostu wynagrodzeń przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 2

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Dynamika przeciętnego wynagrodzenia nauczycieli	102,5	102,5	102,5	102,5	102,5	102,5	102,5
Dynamika przeciętnego wynagrodzenia pracowników administracji i obsługi zatrudnionych w placówkach oświatowych	106,0	103,5	102,5	102,5	102,5	102,5	102,5
Dynamika przeciętnego wynagrodzenia pozostałych pracowników	102,7	102,5	102,5	102,5	102,5	102,5	102,5

3. Dochody

Przyjęte wartości dochodów z podziałem na dochody bieżące i majątkowe szacowane są w oparciu o analizę danych historycznych, przyjęte wskaźniki makroekonomiczne. Uwzględniają one również przyszłe okoliczności wpływające na wysokość prognozowanych wpływów.

3.1. Dochody bieżące

Do dochodów bieżących, ujętych w wierszu 1a załącznika nr 1 do uchwały zalicza się wpływy z następujących kategorii:

- 1) Dochody z podatków i opłat lokalnych, do których zalicza się wpływy z następujących źródeł:
  - a) podatek od nieruchomości,

- b) podatek rolny,
- c) podatek leśny,
- d) podatek od środków transportowych,
- e) podatek od czynności cywilnoprawnych.
- f) podatek od spadków i darowizn,
- g) opłata skarbową
- h) podatek dochodowy od prowadzonej działalności gospodarczej opłacany w formie karty podatkowej,
- i) opłata za zezwolenia na sprzedaż alkoholu, opłata targowa,
- j) opłata targowa,
- k) inne opłaty pobierane na podstawie odrębnych ustaw.

Dochody z tej kategorii wpływów stanowią około 25 % dochodów ogółem.

Dynamikę wzrostu dochodów z podatków i opłat przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 3

ROK	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2012/13
Dynamika %	117,06	106,35	105,80	105,40	159,50	115,0	115,0
ROK	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	
Dynamika %	103,0	102,9	103,0	102,7	102,5	102,5	

Przy kalkulowaniu dochodów z powyższych źródeł dokonano analizy wpływów w latach 2007-2012. Dochody te wykazują tendencję wzrostową. Wzrost powyższych wpływów jest wynikiem zarówno zwiększania stawek podatkowych jak i podstawy opodatkowania, zwłaszcza w zakresie podatku od nieruchomości. Wzrost podstawy opodatkowania w podatku od nieruchomości jest głównie wynikiem dynamicznego rozwoju budownictwa mieszkaniowego na terenie Gminy Sicienko. W omawianym okresie wzrosła powierzchnia nieruchomości zajętych na cele mieszkalne o ponad 36 tys m², powierzchnia budynków pozostałych wzrosła o prawie 34 tys m². Powierzchnia gruntów pozostałych wzrosła o ponad 240 tys m² natomiast gruntów związanych z prowadzeniem działalności o ponad 340 tys m². Wzrost tej ostatniej kategorii jest głównie wynikiem przeznaczenia w planie zagospodarowania przestrzennego gruntów pod stawy infiltracyjne dla potrzeb zaopatrzenia w wodę Miasta Bydgoszczy. W 2012 roku odnotowano znaczny wzrost podstawy opodatkowania podatkiem od nieruchomości, wynikający głównie z zakończenia budowy stawów infiltracyjnych powodujących zwiększenie podatku od budowli o około 1,7 mln zł. Ponadto obserwowany rozwój budownictwa mieszkaniowego pozwala na zwiększenie planowanych wpływów z podatku od nieruchomości wynikające nie tylko ze wzrostu stawek podatkowych ale i podstawy opodatkowania. Wzrost tego podatku w 2013 roku wynika z niewielkiego wzrostu podstawy opodatkowania oraz zwiększenia stawek podatkowych. W 2013 roku planowany jest również wzrost wpływów z podatku rolnego, ze względu na zakończenie ulgi inwestycyjnej, a także wyższej ceny 1 dt żyta stanowiącej podstawę naliczania tego podatku. W latach 2007- 2012 obserwowany jest systematyczny wzrost ilości pojazdów podlegających opodatkowaniu podatkiem od środków transportowych. Pozwala to

na założenie powyższej tendencji w kolejnych latach i zwiększenie planowanych wpływów z tego tytułu będące skutkiem zarówno wzrostu stawek podatkowych jak i podstawy opodatkowania. Przy kalkulowaniu dochodów z powyższych podatków w latach następnych przyjęto zakładany wzrost stawek o planowany wskaźnik inflacji 2,5 % rocznie.

W okresie 2007-2012 zaobserwowano znaczny (o około 50 %) wzrost wpływów z tytułu podatku od czynności cywilnoprawnych. Powyższe związane jest głównie ze znacznym wzrostem sprzedaży działek przeznaczonych pod budownictwo. Aktualnie obserwowane jest mniejsze zainteresowanie obrotem cywilnoprawnym. Biorąc powyższe pod uwagę przy kalkulowaniu dochodów w tej kategorii na 2013 roku oraz na przyszłe lata przyjęto wzrost wpływów o wskaźnik inflacji.

W zakresie tej kategorii wpływów uwzględniono nowe źródło dochodów gmin, którym jest zgodnie z ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2012 poz. 391) opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Rada Gminy podjęła uchwałę zgodnie, z którą wysokość odpłaty ustalana będzie od ilości osób zamieszkujących w gospodarstwie domowym. Gmina przewiduje rozpoczęcie gospodarowania odpadami komunalnymi od 1 lipca 2013 roku. Przewidywane dochody z tego tytułu w 2013 roku za okres sześciu miesięcy natomiast w kolejnych latach przyjęto dochody roczne z uwzględnieniem planowanej inflacji.

W zakresie wpływów z pozostałych źródeł w tej kategorii dochodów bieżących na podstawie dokonanej analizy przyjęto dynamikę ich wzrostu od 100 do 102,5 %.

- 2) Udziały w podatkach stanowiących dochód państwa, do których zalicza się:
  - a) udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych,
  - b) udziały w podatku dochodowych od osób prawnych.

W zakresie wpływów z powyższych źródeł główne znaczenie dla dochodów gminy mają udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych, które stanowią ponad 16 % ogółu dochodów. Natomiast wpływy z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób prawnych mają nieznacznym wpływ na dochody gminy, gdyż stanowią niespełna 0,06 % dochodów.

Dynamikę wzrostu dochodów z udziału w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 4

ROK	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13
Dynamika %	121,53	89,7	107,80	99,8	127,77	107,99
ROK	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
Dynamika %	103,5	103,5	103,5	103,5	103,4	103,4

W okresie 2007-2012 wpływy z powyższych źródeł wzrosły o ponad 40,8 %. W 2013 roku zgodnie z informacją Ministerstwa Finansów przewidywany jest wzrost wpływów z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych o niespełna 8 %. Na wysokość wpływów z tego tytułu wpływ ma liczba mieszkańców oraz wysokość osiąganych wynagrodzeń. W omawianym okresie obserwowany jest systematyczny wzrost liczby mieszkańców. W

związku ze znacznym rozwojem budownictwa mieszkaniowego na terenie Gminy Sicienko należy założyć dalszy wzrost liczby mieszkańców. Jednakże ze względu na skutki kryzysu gospodarczego przy planowaniu wpływów z tego tytułu w następnych latach przyjęto znacznie niższy wzrost wpływów z tego tytułu, tj. o jeden punkt procentowy powyżej inflacji.

3) Subwencje z budżetu państwa, na którą składa się:

- a) część oświatowa subwencji ogólnej,
- b) część wyrównawcza subwencji ogólnej.

Wpływy z subwencji stanowią znaczną pozycję w dochodach gminy. Część oświatowa stanowi około 30 % dochodów ogółem natomiast część wyrównawcza około 8 %. Dynamikę wzrostu wpływów z tytułu subwencji przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 5

ROK	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13
Dynamika %	111,81	103,9	104,9	104,2	106,4	108,46
ROK	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2017/18
Dynamika %	102,3	102,5	102,5	102,5	102,4	102,4

Wysokość części oświatowej uzależniona jest od liczby uczniów. W związku z powyższym w celu najbardziej prawdopodobnej kwoty wpływów dokonano analizy liczby uczniów w poszczególnych latach. W 2013 roku zgodnie z informacją Ministerstwa Finansów zakładany jest wzrost tej części subwencji o 4,48 %. Jako podstawę wyliczenia przyjęto średnią kwotę subwencji na ucznia powiększoną o zakładany wskaźnik inflacji.

Przy ustalaniu wysokości części wyrównawczej dokonano analizy wpływów w latach 2007-2012 o ponad 56 %. Jednakże na wysokość subwencji wyrównawczej wpływ ma między innymi wysokość podstawowych dochodów podatkowych. W 2013 roku zakładany wzrost części wyrównawczej zgodnie z informacją Ministerstwa Finansów o 20,84 %. Natomiast w kolejnych latach o planowany wskaźnik inflacji, ze względu na znaczny wzrost od 2012 roku wpływów z podatku od nieruchomości.

4) Pozostałe dochody z majątku gminy, do których zaliczone zostały wpływy z:

- a) opłat za zarząd i wieczyste użytkowanie nieruchomości,
- b) dzierżawy i najmu nieruchomości.

Wpływy z powyższych tytułów stanowią około 0,80 % dochodów ogółem. Głównym źródłem są wpływy z tytułu dzierżawy części budynków komunalnych na działalność gospodarczą oraz świadczenie usług medycznych, a także z najmu lokali mieszkalnych. W zakresie powyższej kategorii przyjęto wzrost wpływów w 2013 roku o około 1 %. W kolejnych latach założono wzrost dochodów o wskaźnik inflacji.

5) Odsetki

- a) odsetki od nieterminowych wpłat podatków i opłat lokalnych,

- b) pozostałe odsetki, w tym od środków zgromadzonych na rachunkach bankowych.

Łączne wpływy z odsetek stanowią niespełna 0,20 % dochodów ogółem. W latach objętych WPF założono wzrost dochodów o wskaźnik inflacji.

- 6) Dotacje celowe na zadania bieżące
  - a) dotacje celowe na realizację zadań własnych,
  - b) dotacje celowe na realizację zadań zleconych i powierzonych z zakresu administracji rządowej.

Źródłem dotacji celowych na zadania własne są wpływy z budżetu państwa, ze środków unijnych, a także pozyskane z funduszy celowych. Gmina Sicienko corocznie uzyskuje powyższe dotacje na realizację zadań własnych z zakresu głównie w zakresie oświaty, edukacyjnej opieki wychowawczej, pomocy społecznej, a także na bieżące remonty dróg. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje również projekt z zakresu rozwoju i upowszechniania aktywnej integracji dofinansowywany z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. W tej kategorii dochodów ujęta została również dotacja na zadania realizowane na podstawie porozumienia z powiatem bydgoskim na realizację zadań w zakresie bieżącego utrzymania dróg powiatowych.

Gmina realizuje zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, zlecone na podstawie odrębnych ustaw, a także realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej. Na pokrycie kosztów tych zadań przekazywane są dotacje celowe z budżetu państwa.

Łączne wpływy z dotacji celowych stanowią ponad 12 % dochodów ogółem. W latach objętych WPF założono wzrost dochodów o wskaźnik inflacji.

- 7) Pozostałe dochody, do których zaliczane są:
  - a) wpływy z usług,
  - b) różne opłaty,
  - c) grzywny i kary pieniężne,
  - d) wpływy z różnych dochodów.

Średnie wpływy z powyższych źródeł stanowią około 1 % dochodów ogółem. W latach objętych WPF założono wzrost dochodów o przewidywany wskaźnik inflacji.

3.2. Dochody majątkowe

Do dochodów majątkowych, ujętych w wierszu 1b załącznika nr 1 do uchwały zalicza się wpływy z następujących kategorii:

- 1) Dochody ze sprzedaży majątku, ujęte w wierszu 1c załącznika nr 1, na które składają się:

- a) wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości,
- b) wpływy ze sprzedaży składników majątkowych.

Dochody z powyższych tytułów ustalane są szacunkowo na podstawie analizy zasobów mienia komunalnego przeznaczonego do sprzedaży. Aktualnie Gmina posiada, przygotowanych do sprzedaży, dziesięć działek budowlanych położonych w Dąbrówce Nowej, Sicienku oraz Wojnowie. Podjęta została również uchwała w sprawie sprzedaży budynków gospodarczych. Jednakże w okresie kryzysu gospodarczego obserwuje się mniejsze zainteresowanie w zakresie nabycia działek budowlanych. Ogłoszone w 2012 roku dwa przetargi nie przyniosły rezultatu. W 2013 roku zakładana jest sprzedaż części z przygotowanych działek budowlanych oraz wolnych budynków gospodarczych. Planowane wpływy z tego tytułu wynoszą 320.000 zł. W kolejnych latach przygotowywane będą następne tereny inwestycyjne przeznaczone do sprzedaży. Średnie wpływy ze sprzedaży majątku na lata 2013-2017 planowane są w wysokości około 1 %.

2) Dotacje celowe na realizację zadań inwestycyjnych, do których zalicza się:

- a) dotacje celowe na zadania własne,
- b) dotacje celowe na realizację zadań zleconych i powierzonych z zakresu administracji rządowej.

Głównym źródłem dotacji celowych na zadania własne są środki pozyskane z budżetu Unii Europejskiej ujęte w wierszu 1d załącznika nr 1. Gmina Sienko jest gminą wiejską położoną w centralnej części województwa kujawsko-pomorskiego. Jednym z atutów gminy pod względem uwarunkowań rozwoju gminy jest jej korzystne usytuowanie w niedużej odległości od miasta Bydgoszcz, co sprawia, że Gmina staje się alternatywnym miejscem zamieszkania dla osób pracujących w Bydgoszczy. Szansą na wykorzystanie tego atutu jest zapewnienie odpowiednich warunków życia dla jej mieszkańców. Główny cel strategii rozwoju gminy Sienko zdefiniowany został jako „Gmina o wysokim poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego”. Cel ten jest możliwy poprzez realizację celów operacyjnych, do których między innymi należą:

- pełna i poprawnie funkcjonująca infrastruktura techniczna,
- dobrze funkcjonująca infrastruktura społeczna,
- uzbrojone tereny pod budownictwo mieszkaniowe,
- ograniczenie emisji zanieczyszczeń,
- podniesienie poziomu wykształcenia mieszkańców gminy.

Cele te są w pełni zgodne z zasadniczymi kierunkami rozwoju kraju proponowanymi przez Narodowy Plan Rozwoju i Narodową Strategię Rozwoju Regionalnego na lata 2007-2013, a także proponowanymi celami polityki spójności Unii Europejskiej po 2006 r. Cele te wpisują się również w cele Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko- Pomorskiego. Realizacja powyższych celi możliwa jest poprzez budowę i przebudowę dróg lokalnych, budowę kanalizacji sanitarnych, modernizację obiektów oświatowych, czy też kultury. Inwestycje te są dofinansowane ze środków unijnych między innymi w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Programu Rozwoju Obszarów

Wiejskich. Gmina Sicienko realizowała projekty współfinansowane z funduszy unijnych (w tym przedakcesyjnych), krajowych i międzynarodowych z zakresu rozwoju obszarów wiejskich. W 2013 roku planowana jest kontynuacja zadań dofinansowanych ze środków unijnych w ramach powyższych programów. Stąd też w 2013 roku planowane są dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art.5 ust.1 pkt. 3 oraz ust. 3 pkt. 5 i 6 ustawy o finansach publicznych, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich z tytułu przyznanej już pomocy na realizację takich zadań jak: budowy kanalizacji sanitarnej wraz z przepompownią i tłoczniami ścieków z Osówca do granic miasta Bydgoszcz , a także zagospodarowanie i ogrodzenie terenu Domu Rolnika oraz budowa boiska wielofunkcyjnego w Mochlu. Przewidywane jest również pozyskanie powyższych dotacji na pozytywnie zweryfikowaną pod względem formalnym aplikacje dotyczące budowy wielofunkcyjnego, ogólnodostępnego boiska sportowego w Samsiecznie. Wstępną pozytywną weryfikację uzyskał również wniosek w zakresie termomodernizacji budynków Szkoły Podstawowej w Trzemiętowie, planowaną na 2014 rok. W przypadku ogłoszenia kolejnych konkursów w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 i Regionalnego Programu Operacyjnego Gmina Sicienko będzie wnioskować o uzyskanie środków na realizację projektów związanych z przebudową dróg gminnych, budową kanalizacji sanitarnej Dofinansowanie tych zadań planowane jest w ramach programów na lata 2007 -2013, których realizacja upływa w 2015 roku, stąd dotacje te przewidywane są do 2015 roku. Na dzień dzisiejszy trudne jest określenie zadań, które będą priorytetami polityki spójności Unii Europejskiej w kolejnych latach. W związku z powyższym na lata 2016-2019 nie planowano dotacji celowych w ramach programów finansowanych z udziałem środków unijnych. W latach objętych WPF nie przewiduje się dotacji celowych na realizację zadań zleconych i powierzonych z zakresu administracji rządowej.

4. Wydatki

Kolejnym etapem tworzenia WPF jest planowanie wydatków. W pierwszej kolejności szacowane są wydatki bieżące. Różnica między dochodami ogółem i wydatkami bieżącymi, bez uwzględniania wydatków na obsługę długu, powiększona o kwoty przychodów z tytułu nadwyżki z roku poprzedniego i wolnych środków jako nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikającej z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych, stanowi pulę środków do dyspozycji. W pierwszej kolejności jest ona rozdysponowana na spłatę i obsługę długu a następnie na inwestycje. Planując określone w wierszu 27 załącznika nr 1 do uchwały wydatki ogółem zostały podzielone na wydatki bieżące i majątkowe.

4.1. Wydatki bieżące

Planując ujęte w wierszu 2 załącznika nr 1 do uchwały wydatki bieżące na kolejne lata objęte WPF dokonano ich podziału na następujące kategorie:

- 1) Wynagrodzenia i składki od nich naliczane.

Wydatki te zostały określone w wierszu 2a załącznika nr 1 do uchwały. W tej grupie wydatków ujęte zostały wydatki ujęte w następujących paragrafach klasyfikacji budżetowej:

- § 401 – wynagrodzenia osobowe,
- § 404 – dodatkowe wynagrodzenie roczne,
- § 411 – składki na ubezpieczenie społeczne,
- § 412 – składki na Fundusz Pracy,
- § 417 – wynagrodzenia bezosobowe.

Do powyższej grupy nie zostały zaliczone wydatki planowane w rozdziale 75022 – Rady gmin oraz rozdziale 75023 – Urzędy gmin, gdyż te wydatki zostały ujęte w wierszu 2.b załącznika nr 1 do uchwały.

Przy kalkulowaniu wydatków na wynagrodzenie przyjęto założenia wzrostu wskaźnika wynagrodzeń określone w tabeli nr 2. W zakresie wynagrodzeń nauczycieli uwzględniono również wahania liczby godzin wynikające z okresowego zmniejszenia liczby uczniów w szkołach, co skutkuje zmniejszeniem podziału oddziałów na grupy, a także przewidywanym zmniejszeniem liczby oddziałów w gimnazjach.

- 2) Wydatki związane z funkcjonowaniem organów jednostki samorządu terytorialnego.

W tej kategorii wydatków ujęte zostały wydatki bieżące planowane w rozdziale 75022 – Rady gmin oraz rozdziale 75023 – Urzędy gmin. Zostały one określone w wierszu 2.b załącznika nr 1 do uchwały. Przy kalkulowaniu w tym zakresie środków na 2012 rok wprowadzono działania oszczędnościowe dotyczące wydatków stałych. Działania oszczędnościowe przewidywane są również w latach następnych w związku z tym przyjęto wzrost wydatków rzeczowych w tych rozdziałach o wskaźnik inflacji. W zakresie wydatków osobowych w 2013 roku przewiduje się 2,7 % wzrostu wynagrodzeń. W kolejnych latach zakładany jest wzrost o przyjęty wskaźnik wzrostu wynagrodzeń określony w tabeli nr 2.

- 3) Wydatki na projekty realizowane z udziałem środków, o których mowa w art.5 ust 1 pkt.2 ustawy o finansach publicznych

W ramach wydatków w tej kategorii przyjęte są wydatki na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich dotyczących projektów bieżących realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Zostały one określone w wierszu 2.f oraz 2f1 załącznika nr 1 do uchwały. Przedsięwzięciem w tym zakresie jest planowany do realizacji w 2013 roku, w ramach rozwoju i upowszechniania aktywnej integracji, przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, projekt Wyjść z cienia.

- 4) Pozostałe wydatki bieżące

Różnicę między wydatkami bieżącymi bez odsetek i prowizji od kredytów i pożyczek (wiersz 2) a wydatkami na wynagrodzenia i składki od nich (wiersz 2a), wydatkami

związanymi z funkcjonowaniem organów JST (wiersz 2b) oraz wydatkami na projekty realizowane przy udziale środków, o których mowa w art. 5 ust 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych (wiersz 2f) stanowią pozostałe wydatki bieżące. W ramach pozostałych wydatków bieżących planowane są środki na wydatki rzeczowe, w tym dotacje celowe dla podmiotów należących do sektora finansów publicznych i nienależących do sektora finansów publicznych realizujących zadania należące do zadań własnych gminy. W tej kategorii wydatków planowane są również dotacje przedmiotowe dla samorządowych instytucji kultury, tj. dla Gminnego Ośrodka Kultury oraz Gminnej Biblioteki Publicznej. W tej kategorii w 2012 roku planowane są również dotacje przedmiotowe podmiotów należących do sektora finansów publicznych i nienależących do sektora finansów publicznych na dofinansowanie kosztów wywozu odpadów ciekłych. W 2013 roku zakładany jest niewielki wzrost tych wydatków w stosunku do przewidywanego wykonania 2012 roku. Powyższe wynika z wprowadzonych działań oszczędnościowych. Przeprowadzone w ostatnich latach dwie inwestycje w zakresie termomodernizacji budynków szkolnych przynoszą rezultaty w oszczędnościach wydatków na energię. Na taki stan rzeczy wpływ ma również fakt uzyskania niższych środków na realizację zadań zleconych. W celu zapewnienia wszystkich najistotniejszych potrzeb czynione będą starania o pozyskanie dodatkowych środków. W kolejnych latach przewidywana jest kontynuacja działań oszczędnościowych. W związku z tym, zakładany jest wzrost stałych wydatków rzeczowych poniżej wskaźnika inflacji określonego w tabeli nr 1. Uwzględniono również okresowe zwiększenie lub zmniejszenie wydatków w zakresie przewidywanych remontów bieżących.

4.2 Wydatki majątkowe

Wydatki majątkowe planowane do realizacji w okresie obowiązywania WPF zostały ujęte w wierszu 10 załącznika nr 1 do uchwały. W ramach tych wydatków wyodrębnione zostały wydatki majątkowe na przedsięwzięcia, o których mowa w art. 226 ust 4 oraz na projekty realizowane przy udziale środków, o których mowa w art. 5 ust 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych. Różnicę pomiędzy wydatkami majątkowymi określonymi w wierszu 10 a wydatkami określonymi w wierszu 10a oraz 10b stanowią pozostałe wydatki majątkowe.

- 1) Wydatki majątkowe na przedsięwzięcia, o których mowa w art. 226 ust 4 ustawy o finansach publicznych.

Łączna kwota wydatków na realizację powyższych przedsięwzięć została określona w wierszu 10a załącznika nr 1 do uchwały. Kwota ta jest zgodna z wysokością wydatków majątkowych określonych w załączniku nr 2 do uchwały, określającego przedsięwzięcia realizowane w latach 2012-2019 (pkt. 1). Załącznik nr 2 określa również szczegółowy wykaz planowanych przedsięwzięć. Planowane projekty mają za zadanie realizację celów strategicznych zmierzających do osiągnięcia głównego celu Strategii rozwoju gminy Sicienko, jakim jest „Gmina o wysokim poziomie rozwoju społeczno- gospodarczego”. Inwestycje te wpływają na poprawę jakości życia mieszkańców. Zmierzają do poprawy

jakości infrastruktury drogowej oraz infrastruktury społecznej. Wpływają też na podniesienie poziomu wykształcenia mieszkańców gminy. Planowane do realizacji zadania wpływają pozytywnie na otaczające nas środowisko przyrodnicze poprzez ograniczenie emisji zanieczyszczeń. Na realizację tych zadań Gmina przewiduje pozyskanie środków europejskich, jednakże aktualnie nie posiada na ich współfinansowanie zawartych umów.

Możliwość dofinansowania tych projektów z powyższych programów wynika z faktu, iż realizują one cele, które są w pełni zgodne z zasadniczymi kierunkami rozwoju kraju proponowanymi przez Narodowy Plan Rozwoju i Narodową Strategię Rozwoju Regionalnego na lata 2007-2013, a także proponowanymi celami polityki spójności Unii Europejskiej po 2006 r.

Przewidywane do realizacji projekty zmierzają do realizacji głównego celu Strategii rozwoju gminy. Wpływają one na poprawę infrastruktury drogowej na terenie gminy. Przyczyniają się do ochrony środowiska oraz uzbrojenia terenów pod budownictwo mieszkaniowe. Zadania te są niezbędne do realizacji w celu poprawy jakości życia mieszkańców gminy.

2) Wydatki majątkowe na projekty realizowane przy udziale środków, o których mowa w art. 5 ust 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych.

W ramach powyższego w 2013 roku planowana jest realizacja inwestycji współfinansowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko- Pomorskiego (RPO) oraz Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW). na lata 2007-2013. Łączna wysokość wydatków na projekty planowane do realizacji przy udziale tych środków ujęta została w wierszu 10b załącznika nr 1 do uchwały. Cele te wpisują się również w cele Strategii Rozwoju Województw Kujawsko- Pomorskiego. W 2013 roku planowana jest realizacja zadań, na które zostały podpisane umowy dotyczące ich dofinansowania w ramach powyższych programów lub złożone przez Gminę aplikacje zostały pozytywnie zweryfikowane pod względem formalnym.

W przypadku niepozyskania środków na dofinansowanie tych zadań z powyższych programów, czynione będą starania o pozyskanie środków z innych źródeł lub preferencyjnych kredytów i pożyczek.

3) Pozostałe wydatki majątkowe.

W ramach pozostałych wydatków stanowiących różnicę między wielkościami określonymi w wierszu 10 załącznika nr 1 a wykazanymi w wierszu 10a oraz 10b tegoż załącznika ujęte zostały nakłady na inwestycje realizowane w danym roku budżetowym, a także planowane zakupy inwestycyjne. W 2013 roku planowane środki w tym zakresie dotyczą również zadań wskazanych do realizacji w ramach wyodrębnionych środków Funduszu Sołeckiego.

Analiza kwoty długu

Planowana kwota długu na koniec 2012 roku wynosi 7.281.328 zł. Natomiast przewidywane zadłużenie gminy Sicienko na koniec 2013 wynosi 6.522.609 zł. Zostało ono wykazane w wierszu 13 załącznika nr 1 do uchwały. Na powyższą kwotę składają się:

1) pożyczki zaciągnięte w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na:

- docieplenie budynku wraz z kolorystyką elewacji i wymiana stolarki okiennej i drzwiowej Zespołu Szkół w Sicienku w wysokości 141.512 zł,
- remont wraz z rozbudową ujęcia wody w Wojnowie i Osówcu oraz budowa magistrali wodociągowej z Wojnowa do Osówca I etap w kwocie 535.300 zł,
- budowę magistrali wodociągowej w miejscowości Osówiec II etap w wysokości 40.510 zł,
- budowę magistrali wodociągowej w miejscowości Osówiec III etap w kwocie 323.750 zł;
- termomodernizację budynków Zespołu Szkół w Wojnowie w wysokości 130.000 zł,
- budowę kanalizacji sanitarnej w miejscowości Pawłówek w kwocie 110.500 zł,
- budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przepompownią i tłoczniami ścieków z Osówca do granic miasta Bydgoszcz 600.000 zł;

2) długoterminowe kredyty bankowe zaciągnięte na:

- sfinansowanie deficytu 2009 i 2010 roku w łącznej wysokości 1.693.732 zł,
- spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek w kwocie 2.947.305 zł.

Planowane w 2013 roku spłaty kredytów i pożyczek wynoszą 2.201.841 zł. Kwota ta została określona w wierszu 7a Przewidywana jest spłata następujących zobowiązań:

- 305.800 zł z tytułu pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na remont wraz z rozbudową ujęcia wody w Wojnowie i Osówcu oraz budowa magistrali wodociągowej z Wojnowa do Osówca I etap
- 80.864 zł z tytułu pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na docieplenie budynku wraz z kolorystyką elewacji i wymiana stolarki okiennej i drzwiowej Zespołu Szkół w Sicienku,
- 16.200 zł z tytułu pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na budowę magistrali wodociągowej w Osówc -II etap,
- 92.500 zł z tytułu pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na budowę magistrali wodociągowej z Osówca do Wojnowa- III etap,
- 34.000 zł z tytułu pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na budowę kanalizacji sanitarnej w miejscowości Pawłówek,
- 40.000 zł z tytułu pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na termomodernizację budynków Zespołu Szkół w Wojnowie,

- 497.712 zł z tytułu kredytu długoterminowego na sfinansowanie deficytu roku 2019 i 2010
- 376.046 zł z tytułu kredytu długoterminowego na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek.

Ze względu na brak potwierdzonych ewidencją księgową wolnych środków jako nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bankowym wynikających z rozliczeń kredytów i pożyczek z lat ubiegłych do czasu sporządzenia bilansu za rok 2012 na spłatę zobowiązań planowane jest zaciągnięcie kredytu długoterminowego wynoszą 1.443.122 zł. Kredyt ten przeznaczony jest na spłatę wcześniej zaciągniętych kredytów i pożyczek.

W 2013 roku z uzyskanych płatności ze środków unijnych przewiduje się spłatę zaciągniętych pożyczek na wyprzedzające finansowanie zadań z udziałem środków pochodzących z budżetu UE na sfinansowanie inwestycji zrealizowanych w 2012 roku, w tym:

- Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przepompownią i tłoczniami ścieków z Osówca do granic miasta Bydgoszcz w wysokości 500.000 zł,
- Przebudowa i rozbudowa wraz z dociepleniem dachu i ścian istniejącego budynku Wiejskiego Domu Kultury w Kruszynie w kwocie 258.719 zł.

Budżet roku 2013 jest zrównoważony i nie przewiduje nadwyżki budżetowej, która w 2014 roku mogłaby zostać przeznaczona na spłatę kredytów i pożyczek. W związku z tym na spłatę zaciągniętych zobowiązań z lat ubiegłych w 2014 roku planowane jest zaciągnięcie kredytu długoterminowego.

Budżet gminy planowany na 2014 rok i lata następne zakłada wypracowanie nadwyżek przeznaczonych na spłatę zadłużenia od 2015 roku. Wysokość wypracowanych nadwyżek budżetowych w latach 2014-2016 nie pokryje w pełni przypadających do spłaty rat kredytów i pożyczek w okresie 2015- 2017. W związku z tym, w latach tych planowane jest zaciągnięcie kredytów na powyższy cel w wysokości, określonej w wierszu 11 załącznika nr 1. Począwszy od 2018 roku spłata długu planowana jest z nadwyżki budżetowej roku poprzedniego. Wysokość nadwyżki budżetowej przeznaczonej na sfinansowania spłaty długu przedstawiony została w wierszu 4.1 załącznika nr 1 do uchwały.

Biorąc powyższe pod uwagę całkowita spłata zaciągniętych oraz planowanych do zaciągnięcia pożyczek i kredytów winna nastąpić w 2019 roku. Należy jednak zaznaczyć, że kwota spłaty długu nie uwzględnia możliwego do uzyskania częściowego umorzenia zaciągniętych pożyczek w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska. W latach 2013-2015 Gmina może ubiegać się o umorzenie czterech pożyczek zaciągniętych w WFOŚiGW. Łączna wysokość możliwych umorzeń wynosi około 870.000 zł. Uzyskanie powyższych umorzeń pozwoli na przeznaczenie wyższych środków na niezbędne inwestycje i remonty.

Przewidywane wydatki związane z obsługą powyższego długu, stanowiące odsetki i prowizje, zostały wykazane w wierszu 7b załącznika nr 1 do uchwały. Kwoty te zostały określone na podstawie wysokości oprocentowania zaciągniętych pożyczek i kredytów oraz średniej wysokości oprocentowania w stosunku do planowanych do zaciągnięcia kredytów.

Do roku 2014, zgodnie z art.121 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r – Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych, możliwości zaciągania i spłaty zadłużenia jednostek

samorządu terytorialnego określone są poprzez relacje zawarte w art. 169 i 170 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 roku o finansach publicznych. Zgodnie z powyższymi przepisami wysokość maksymalnego zadłużenia gminy nie może przekroczyć 60 %, a kwota przypadających do spłaty rat kredytów i pożyczek wraz z odsetkami 15 % planowanych na dany rok dochodów. Powyższe wskaźniki zostały przedstawione w wierszu 18 i 19 załącznika nr 1 do uchwały. Począwszy od 2014 roku będą miały zastosowanie przepisy art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, zgodnie z którym każda jednostka samorządu terytorialnego posiadała będzie indywidualny wskaźnik zadłużenia. Ustalony w oparciu o powyższe przepisy indywidualny limit zadłużenia, przedstawiony został w wierszu 20a załącznika nr 1, w latach 2014 -2019 nie zostanie przekroczony. W związku z powyższym w latach objętych wieloletnią prognozą finansową spełnione są warunki określone w art. 243 ustawy o finansach publicznych z 29 sierpnia 2009 roku.

5. Podsumowanie

Wieloletnia prognoza finansowa w oparciu o syntetyczną prognozę głównych parametrów budżetowych, zapewniając zgodność danych z ustawą z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, pozwala na analizę realnych możliwości finansowych oraz ocenę rzeczywistych możliwości zaciągania i spłaty zadłużenia Gminy Sicienko.